

ชื่อวิทยานิพนธ์	การรับรู้บทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาลในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบในภาคใต้
ผู้เขียน	นางสาวปิยรัตน์ ชุมิ
สาขาวิชา	พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลครอบครัวและชุมชน)
ปีการศึกษา	2548

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้บทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริง เปรียบเทียบการรับรู้บทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบของพยาบาลในภาคใต้ และเปรียบเทียบการรับรู้บทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาลที่รับผิดชอบในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบกลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพจำนวน 198 คน ซึ่งรับผิดชอบดูแลศูนย์เด็กเล็กนอกระบบ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย แบบสอบถามการรับรู้บทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาลในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ทดสอบความเที่ยงภายในของเครื่องมือทั้ง 2 ชุดได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติที

ผลการศึกษา พบว่าในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบ

1. การรับรู้บทบาทในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$, $SD = 0.66$) ส่วนการรับรู้บทบาทรายด้านเกือบทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน (ด้านการประกันคุณภาพ: $\bar{X} = 3.53$, $SD = 0.74$; ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา: $\bar{X} = 3.41$, $SD = 0.73$; ด้านการประสานความร่วมมือ: $\bar{X} = 3.16$, $SD = 0.73$) ยกเว้นด้านการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.68$)

2. บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบโดยรวม ($\bar{X} = 3.35$, $SD = 0.67$) และบทบาทรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง (ด้านการพัฒนาบุคลากร: $\bar{X} = 3.66$, $SD = 0.69$; ด้านการประกันคุณภาพ: $\bar{X} = 3.38$, $SD = 0.71$; ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา: $\bar{X} = 3.16$, $SD = 0.79$; ด้านการประสานความร่วมมือ: $\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.78$)

3. การรับรู้บทบาทและบทบาทที่ปฏิบัติจริงทั้ง โดยรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

4. การรับรู้บทบาทในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบทั้งโดยรวมและรายด้านของพยาบาลที่รับผิดชอบศูนย์เด็กเล็กที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

5. บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบโดยรวมของพยาบาลที่รับผิดชอบศูนย์เด็กเล็กที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กนอกระบบ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

จากผลการศึกษาครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าพยาบาลปฏิบัติบทบาทได้น้อยกว่าการรับรู้บทบาท และมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ได้แก่ การขาดงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เห็นความสำคัญ ขาดการประสานงานและความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นอัตราค่าจ้างที่เพียงพอและการกระจายหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรในสถานบริการระดับปฐมภูมิที่เหมาะสม และการสร้างความชัดเจนในการกระจายอำนาจด้านสาธารณสุขให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะช่วยให้พยาบาลสามารถปฏิบัติบทบาทได้มากขึ้น

Thesis Title	Nurses' Role Perception and Actual Nurses' Role Performance in the Operation of Healthy Childcare Centers in Southern Thailand
Author	Miss Piyarut Choomee
Major Program	Nursing Science (Family and Community Nursing)
Academic Year	2005

ABSTRACT

This descriptive research aimed to study nurses' role perception and nurses' actual role performance in healthy childcare centers, to compare the nurses' role perception and nurses' actual role performance center and to compare the nurses' role perception and nurses' actual roles performance between healthy childcare centers passing and not passing standard criteria. The sample comprised 198 professional nurses who has responsibilities to operate a childcare center to be a healthy childcare center in Southern Thailand. The data were collected using questionnaires comprising questions about nurses' role perception and nurses' actual role performance. Three experts validated the content of the scale. Reliability of the questionnaire yielded a Cronbach's alpha coefficient values for 2 parts of 0.97. The statistics used for data analysis were frequency, percentages, mean, and standard deviation and the differences were tested using the paired t-test and the t-test.

The results of this study showed that.

1. The mean scores of nurses' role perception in total ($\bar{X} = 3.52$, $SD = 0.66$), quality assurance ($\bar{X} = 3.53$, $SD = 0.74$), public participation in development ($\bar{X} = 3.41$, $SD = 0.73$) and coordination ($\bar{X} = 3.16$, $SD = 0.73$) were each at a middle level. Personnel development role perception ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.68$) was at a high level.

2. The mean scores of nurses' actual roles performance, in total ($\bar{X} = 3.35$, $SD = 0.67$), personnel development ($\bar{X} = 3.66$, $SD = 0.69$), quality assurance ($\bar{X} = 3.38$, $SD = 0.71$), public participation in development ($\bar{X} = 3.16$, $SD = 0.79$) and coordination ($\bar{X} = 2.94$, $SD = 0.78$) were each at a middle level.

3. There was a significant difference between nurses' role perception and nurses' actual role performance in the healthy childcare center both in total dimension and in sub-dimensions ($p < .01$).

4. There was no significant difference in nurses' role perception between healthy childcare centers passing standard criteria and not passing standard criteria ($p > .05$).

5. There was a significant difference in actual nurses' role performance between healthy childcare centers passing standard criteria and not passing standard of criteria ($p < .05$).

In conclusion, nurses performed their roles less than their perception and had problems and obstacles with the lack of budget, the local administrative organization not realizing the importance of the healthy childcare center, the lack of coordination and collaboration between workers who had responsibilities to operate the childcare center as a healthy childcare center. Sufficient nurses and proper job assignment in primary care and clearly defined responsibilities in the decentralization of the health program to the local administrative organization will provide an opportunity for nurses to perform their roles according to their perception.